

101 POSAO BUDUCNOSTI

Profesije budućnosti od informatike, preko održivog razvoja, do zanimanja zasnovanih na novim tehnologijama

Predgovor
Pjetro I kino

Tekst
**Dilda
Ćarufoli**

Ilustracije
**Đulio
Kastanjaro**

KAKO ZAMIŠLJAM BUDUĆNOST

Đilda Ćarufoli

Skloni smo da o budućnosti razmišljamo kao o prirodnoj evoluciji sadašnjosti, ali u tom slučaju ne uzimamo u obzir sve nepoznanice, revolucionarna otkrića ili neočekivane probleme koji nam mogu u potpunosti promeniti scenario. Pa ipak, maštanje o budućnosti je sasvim prirodno, potrebno i lepo, posebno kada je čovek vrlo mlad i kad je pred njim čitav život koji tek treba da proživi i odsanja. Ono što je sigurno je da čovek treba da živi u svojoj sadašnjosti, da se pozabavi trenutnom situacijom i da pokuša da shvati u kom pravcu se kreće svet, kako bi mogao da zamisli svoje mesto u njemu.

Cilj ove knjige je upravo da ponudi današnjim devojkicama i dečaci-
ma ideje i sugestije koje će ih naterati da počnu da razmišljaju o svojoj
budućnosti. U tom smislu, poslovi budućnosti su podeljeni u šest temat-
skih celina: **Nove tehnologije, Životna sredina i održivost, Zdravlje i
blagostanje, Pravo i finansije, Međuljudski odnosi i Umetnost i kre-
ativnost.**

U okviru ovih šest poglavlja, svaka profesija je svet za sebe i osim što
nam daje ideju o mogućoj karijeri, pruža nam realnu sliku sadašnje situ-
acije, kako bismo razumeli gde se trenutno nalazimo, kao i u kom prav-
cu bismo mogli da krenemo. U isto vreme, knjiga tretira značajne teme
naše sadašnjosti koje će, kako možemo samo da pretpostavimo, biti
važne teme u bliskoj budućnosti: to su, pre svega, održivost, zatim, digi-
talna revolucija, nove tehnologije, dematerijalizacija stvarnosti, potreba
za bezbednošću, težnja za blagostanjem, vladavina podataka. Za žene
i muškarce budućnosti granica će biti svemir, gradiće kuće na Marsu,

Etički haker

VRŠI HAKERSKE NAPADE DA BI TESTIRAO BEZBEDNOSNE SISTEME
KOMPANIJE ILI INSTITUCIJE ZA KOJU RADI

Kada čujemo reč „haker“, prvo što nam pada na pamet je lik koji u mraku, skriven pod kapuljačom dukserice, radi na računaru pokušavajući da provali u izuzetno komplikovane bezbednosne sisteme. Pa, zapravo, to je manje-više realna slika... samo bez ovog duksa. Ali, nisu ni svi hakeri isti.

Etički hakeri (Ethical hacker), na primer, rade u korist kompanija, institucija ili javnih uprava kako bi im pomogli da se zaštite od napada sajber-kriminalaca. Tačnije, gotovo da su u pitanju superheroji digitalnog doba! A ko ne bi želeo da bude superheroj?

Situacija u svetu

Etički haker je stručnjak za kompjutersku bezbednost koji, na primer, izvodi sajber-napade na veb-sajtove da bi testirao njihovu ranjivost i, shodno tome, poboljšao njihovu bezbednost. Ukratko, ovde je reč o „dobrom“ hakeru koji svoju stručnost stavlja u službu kompanije za koju radi. Naziva se još i *White Hat Hacker*, nasuprot *Black Hat*

Hacker, koga najjednostavnije možemo definisati kao „lošeg“ hakera. Njegovu intervenciju najčešće traže kompanije koje žele da minimiziraju rizik od gubitka ili neovlašćenog pristupa, poput velikih kompanija, multinacionalnih kompanija, banaka, osiguravajućih društava ili kompanija za prikupljanje i analizu podataka.

Nove tehnologije

U svom radu, etički haker praktično nema ograničenja: onog trenutka kada ga neka kompanija angažuje da testira efikasnost njenih sigurnosnih sistema, može da krene u napad iz svih pravaca. Može da deluje u virtuelnom svetu, koristeći na primer razne vrste *malvera* („zlomernog“ softvera), ili da pokuša da na prevaru navede zaposlene u kompaniji da mu odaju informacije ili lozinke, ili pak da deluje fizički krađom dokumenata ili hardvera. Na kraju napada, njegov zadatak je da kompaniji ukaže na nedostatke u sistemu i pomogne joj da ih ukloni.

▶ Ovo je idealno zanimanje za tebe ako poseduješ:

- fleksibilnost i sposobnost kreativnog rešavanja problema,
- izražen osećaj za etiku,
- pouzdanost i diskreciju,
- želju da radiš u veoma podsticajnom okruženju,
- sposobnost upravljanja stresnim situacijama.

Profesionalni put

Da biste postali etički haker, nakon završenih studija informatike ili informacionog inženjerstva možete dodatno pohađati kurseve etičkog hakovanja i sajber-bezbednosti.

Gde se radi?

Uglavnom za računarom, u vašem radnom prostoru, ili kao zaposleni u nekoj velikoj kompaniji ili državnoj instituciji.

Vertikalni poljoprivrednik

UZGAJA POLJOPRIVREDNE PROIZVODE NA VIŠESPRATNICAMA
U CILJU SMANJENJA KORIŠĆENJA ZEMLJIŠTA

Prema najnovijim podacima, oko 80% obradivog zemljišta naše planete već je eksploatisano, a ostatak nije dovoljan da podmiri potrebe za hranom stalno rastuće svetske populacije. Stoga se čini neophodnim preispitivanje tradicionalnih metoda poljoprivredne proizvodnje, a vertikalna poljoprivreda se nameće kao moguće rešenje. Ovaj sistem ne eksploatiše zemljište, već koristi tehnike hidroponske, akvaponske ili aeroponske proizvodnje... što su termini poznati vertikalnim farmerima!

Situacija u svetu

Danas su već projekti vertikalne poljoprivrede prisutni u raznim delovima sveta, od Azije do Sjedinjenih Američkih Država. Godine 2021. u Italiji, na periferiji Milana, svečano je otvoren pogon od preko 9.000 kvadratnih metara za proizvodnju zelene salate i aromatičnog bilja, u tom trenutku

jedna od najvećih vertikalnih farmi u Evropi: što s obzirom na porast i brzinu širenja ovog načina proizvodnje neće zadugo biti slučaj. Praktično, projekti vertikalne poljoprivrede mogli bi da se razvijaju bilo gde i u bilo kakvim uslovima životne sredine, pa se, u tom smislu, već razmišlja o mogućoj eksploataciji Mesečevog tla.

Hidroponski, akvaponski i aeroponski sistem su tri različita načina poljoprivredne proizvodnje kojima je zajednički imenitelj uzgoj biljaka bez korišćenja zemljišta. Razvijaju se vertikalno, zahvaljujući strukturama koje omogućavaju da neophodni hranljivi sastojci rastvoreni u vodi dopru do useva, bez stvaranja gubitaka. Ove strukture se mogu postaviti bilo gde, čak i u gradu, a garantuju ubiranje domaćih plodova, svežih tokom cele godine i proizvedenih u kontrolisanom okruženju, bez upotrebe pesticida.

Gde se radi

Između laboratorija, staklenika i zelenih nebodera.

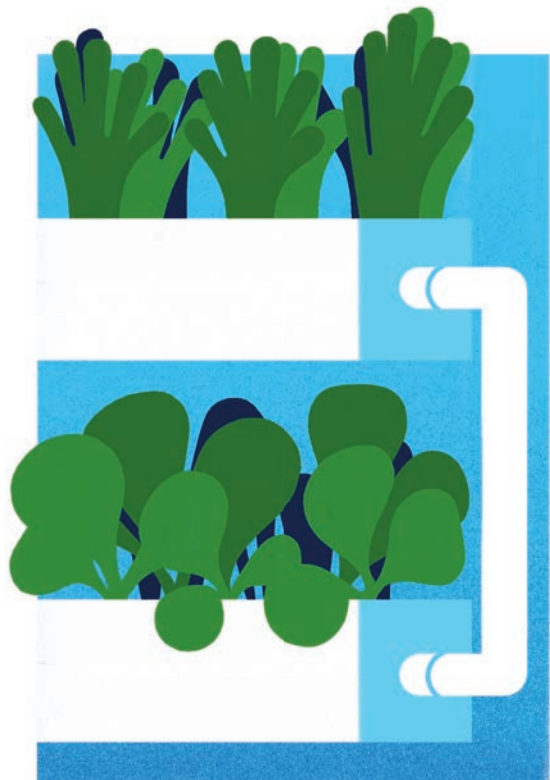
Profesionalni put

Mogući put do profesije vertikalnog poljoprivrednika su studije poljoprivrede, hemije ili agroekonomije. Potrebno je dobro poznavanje biologije, upravljanja energijom, logistike i distribucije. Zaposleni u ovom sektoru su uglavnom inženjeri poljoprivrede, hemičari, agroekonomisti, ali i baštovani, cvečari i zemljoradnici.

Životna sredina i održivost

Ovo je idealno zanimanje za tebe ako poseduješ:

- strast prema baštovanstvu i uzgoju biljaka,
- mehaničke veštine,
- izraženo interesovanje za istraživanje i prirodne nauke,
- odlične analitičke sposobnosti,
- želju da radiš u kontaktu sa prirodom, čak i u gradskoj sredini.

Virtuelni advokat

KLIJENTIMA PRUŽA POMOĆ I SAVETE NA DALJINU

Svako ko je imao posla s pravnim pitanjima bilo koje vrste zna koliko je komplikovano zakazati sastanak sa advokatom, čak i ako se radi samo o kratkoj konsultaciji. S druge strane, život advokata je haotičan, razapet između kancelarije, hrpe papira, raznih predmeta koje treba obraditi i suđenja koja treba ispratiti. Zato je ono što ovom zanimanju daje potpuno novu perspektivu upravo internet: naime, sve više raste broj virtuelnih advokata, profesionalaca koji koriste digitalnu revoluciju kako bi svojim klijentima ponudili bolju, bržu i jeftiniju uslugu.

Situacija u svetu

Upotreba interneta promenila je odnos „onih kojima pravo nije struka” prema zakonu. Na primer, mnoge advokatske kancelarije su napravile veb-sajtove ili otvorile kanale društvenih mreža preko kojih analiziraju pravna pitanja na jednostavan i razumljiv način, čineći ove (ponekad vrlo složene) teme svima dostupnim. Što se pak

tiče odnosa advokata i interneta, novu granicu predstavlja osnivanje virtuelnih kancelarija koje klijentima nude onlajn konsultacije, često čak i bez postojanja fizičke kancelarije. Kontakt se odvija preko bezbedne digitalne platforme, a svi fajlovi i dokumenti se čuvaju i na raspolaganju su u virtuelnoj arhivi.

Pravo i finansije

Postoje mnoge prednosti rada u virtuelnoj kancelariji: na primer, na račun uštede troškova poslovnog prostora (najam, kompjuteri, čišćenje...), klijentima možete ponuditi niže cene; možete obogatiti svoj tim virtuelnim advokatima različitih nacionalnosti kako biste imali klijente širom sveta; možete čak i bolje da upravljate svojim vremenom, ne samo radnim, već i onim koje treba da bude posvećeno privatnom životu.

Ovo je idealno zanimanje za tebe ako poseduješ:

- strast prema novim tehnologijama,
- želju da razvijaš karijeru idući novim profesionalnim putevima,
- timski duh i želju za timskim radom,
- brigu za dobrobit drugih,
- izvrsne veštine komunikacije.

Gde se radi?

Bilo gde, sa vašeg računara, u virtuelnoj konekciji sa klijentima preko bezbedne platforme.

Profesionalni put

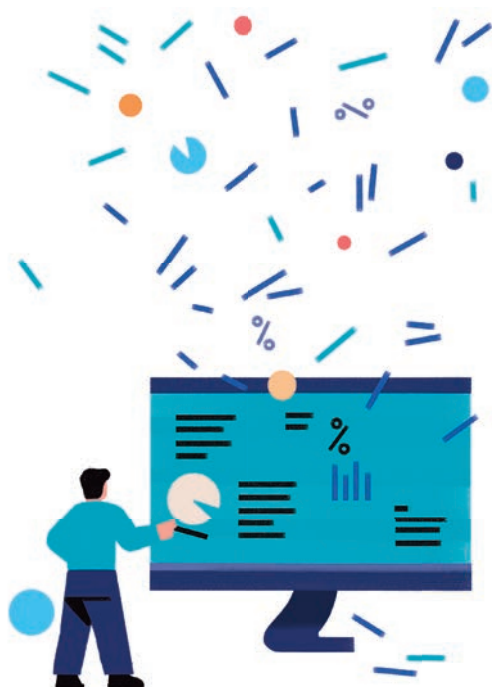
Obrazovanje virtuelnog advokata je isto kao i za tradicionalni oblik ove profesije, odnosno potrebna je diploma o završenim studijama prava. Pored toga, neophodno je posedovanje odgovarajućih kompjuterskih veština.

Internet-analitičar

ANALIZIRA I TUMAČI PODATKE KOJI SE ODOSE NA PONAŠANJE KORISNIKA NEKOG VEB-SAJTA

Možda toga nismo ni svesni, ali svaki gest koji napravimo dok smo na internetu, svaka stranica koju otvorimo, svaki minut koji provedemo čitajući sadržaj imaju tačno određenu težinu i značenje. Naime, svaki naš klik nosi sa sobom ogromnu količinu podataka: onima koji znaju da ih tumače ovi podaci govore ko smo, šta nam se sviđa, a šta nas ne zanima. U isto vreme, naša kretanja na internetu mogu da pomognu stručnjaku da proveri da li sajt radi ili ne, da li je onlajn prodavnica dovoljno jednostavna za korišćenje, da li određeni sadržaj efikasno stiže do korisnika. A ko je taj stručnjak? To je internet-analitičar (*Digital Web Analyst*).

Situacija u svetu

„No number, no business“ (Nema brojki, nema posla) jeste veoma česta izreka u poslovnom svetu. Šta to konkretno znači? Da su brojke neophodne za donošenje ispravnih odluka. Na primer, da bi jedan veb-sajt bio uspešan, svakako treba da bude kreativno osmišljen i bogat odgovarajućim sadržajem... ali potrebne su i brojke. One koje mere

njegov saobraćaj: odnosno koliko ga je ljudi posetilo, u koje vreme, šta koči i blokira navigaciju. Ukratko, radi se o čitavom nizu podataka koji se prosleđuju internet-analitičaru, profesionalcu za rad sa brojkama koji ume da ih pročita i protumači na pravi način da bi znao kako da poboljša sajt, šta da promeni ili čime da privuče pažnju.

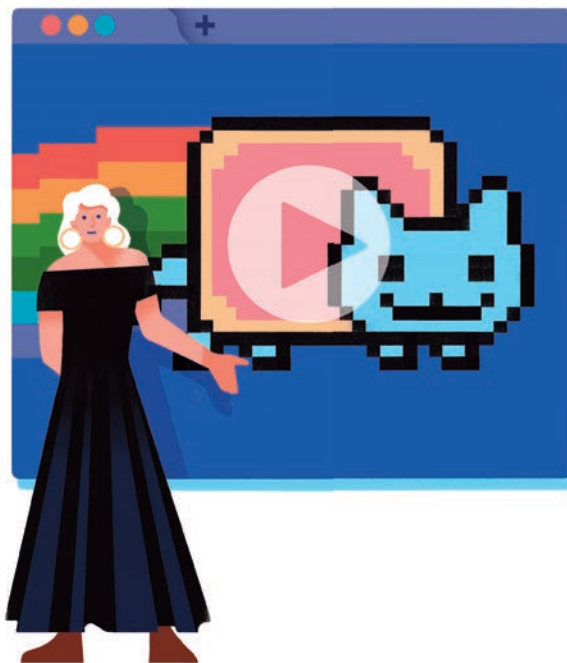
Digitalni galerista

VRŠI ODABIR, IZLAŽE I RUKOVODI PRODAJOM TRADICIONALNIH ILI KRIPTO-BAZIRANIH UMETNIČKIH DELA

Šta je to umetnička galerija? Za razliku od muzeja, galerija je malo preduzeće koje se, osim što vrši odabir slika ili skulptura koje će izložiti u svom prostoru, bavi i promocijom „svojih” umetnika i prodajom njihovih dela. Njeni redovni posetioци su kolekcionari ili ljubitelji umetnosti koji mogu da dođu na ideju da investiraju u neko delo. Svi oni danas imaju na raspolaganju još jednu dodatnu mogućnost da otkriju nove talente: digitalne galerije, onlajn prostore u kojima su radovi izloženi u virtuelnim okruženjima i koje je mogu da posete iz udobnosti vlastitog doma. A njima rukovodi upravo nova generacija digitalnih galerista!

Situacija u svetu

Digitalizacija je napravila revoluciju u svetu umetnosti u svim aspektima. Počev od komunikacije: danas muzeji, galerije i sajmovi koriste društvene mreže kako bi se promovisali i inovirali svoj imidž. U tom smislu, oni organizuju virtuelne ture nudeći ljubiteljima umetnosti priliku da četuju sa omiljenim umetnicima ili da posete

najpoznatije ateljee direktno preko ekrana svog računara. A to nije sve. Naime, poslednjih godina prodaja umetničkih dela preko interneta je značajno porasla, zahvaljujući digitalnim galerijama koje izlažu digitalne kopije radova na mreži, ali i novom obliku umetnosti, kripto-umetnosti, koja postoji samo u digitalnom svetu.

Menadžer društvenih mreža

UPRAVLJA KOMUNIKACIJOM KOMPANIJA I JAVNIH LIČNOSTI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

Početakom 2021. godine broj korisnika društvenih medija iznosio je 4,20 milijardi: čak 53% svetske populacije! A to je cifra koja se stalno povećava i ima tendenciju da raste i u narednim godinama. Naravno, ovo je veoma interesantna činjenica za kompanije koje sve češće imaju aktivne i animirajuće stranice na društvenim mrežama kako bi došle do izražaja i privukle što veći broj klijenata. Isto važi i za one javne ličnosti koje svoju popularnost zasnivaju na što većem broju pratilaca i lajkova. Međutim, da bi se neko probio na društvenim mrežama, nije dovoljno da samo bude prisutan na njima. Stoga je neophodno angažovati profesionalca u ovoj oblasti: menadžera društvenih mreža (*Social Media Manager/SMM*).

Situacija u svetu

Prve društvene mreže pokrenute su 1997. godine: bila je to epohalna revolucija – čega u to vreme verovatno niko nije bio svestan! Otprilike u isto vreme, kompanije počinju da gledaju na internet, a samim tim i na društvene mreže, kao na priliku koju treba iskoristiti za postizanje svojih poslovnih ciljeva. Kao rezultat toga, nastao je

koncept *Social Media Marketing*, odnosno grane marketinga koja se bavi unapređenjem vidljivosti na društvenim mrežama u korist kompanija, institucija, udruženja, javnih ličnosti. Za to je zadužen upravo SMM, koji radi samostalno ili u timu sa drugim stručnjacima (kao što su kopirajter, menadžer sadržaja ili umetnički direktor).

**Šta ćeš biti kad porasteš?
Uzgajivač morskih algi? Dizajner održivih vozila?
Menadžer za sreću?**

Možda će tvoja granica biti univerzum, možda ćeš graditi kuće na Marsu, uzgajati tamo salatu i sretati se sa vanzemalcima. Svejedno, moraćeš da naučiš kako da konstantno ideš u korak sa tehnologijom koja se sve više razvija.

Ovo je knjiga koja govori o sadašnjosti da bi ti pomogla da zamisliš budućnost, da sagledaš trenutnu situaciju, da pokušaš da shvatiš kuda ide ovaj svet i da pronađeš svoje mesto u njemu.

ISBN 978-86-6120-025-0

9 788661 200250

www.jrjmojizdavac.com